

Bemutatjuk az Akadémia új tagjait

A Magyar Tudományos Akadémia 130. évi közgyűlése 18 nemzetközi híru tudóssal gyarapította tiszteleti tagjainak sorát; a levelező tagok közül 14-et rendes taggá, s kü-

lönböző tudományterületek 32 kiváló művelőjét levelező taggá választotta. A következőkben bemutatjuk olvasóinknak az új rendes és levelező tagokat,

terén ért el kiemelkedő eredményeket. Jelentős a munkássága a hazai gyógynövények kutatásában is,

PACH ZSIGMOND PÁL

a magyar marxista gazdaságtörténeti kutatás megalapozója és kiemelkedő képviselője. Tevékenységét elsősorban a feudalizmusból a kapitalizmusba való átmenet magyar és kelet-európai folyamatainak kutatására összpontosította,

SZALAI SÁNDOR

úttörő szerepet játszott a felszabadulás után a hazai szociológia kibontakoztatásában. Ő szervezte meg első ízben a szociológia egyetemi oktatását és az első empirikus szociológiai kutatások megindítója is hazánkban. Ő kezdeményezte a nemzetközi időmérleg vizsgálatot, az eddigi legnagyobb szabású nemzetközi szociológiai kutatást,

SZÉCHY KÁROLY

a felszabadulás után az ország összes közúti hídjainak újjáépítését irányította. Számos újszerű szerkezeti és szerelési megoldást vezetett be. A hidépítés, alapozás, alagútépítés kiváló szakértője. Legjelentősebb munkája a felszabadulás előtt az óbudai Árpád-híd általános terveinek koncepciója és kidolgozása volt. Gazdag tudományos munkásságát külföldön is értékelik.

ZÓLYOMI BÁLINT

a geobotanika számos ágában fejtett ki értékes tudományos munkásságot. Úttörő tevékenységet folytat a hazai és dél-kelet-európai lösztalajok növényzetének és növénytársulásainak feltérésében. Számos megállapítása keltette fel külföldi szakkörök figyelmét. A gyakorlati irányú hazai erdészeti kutatások az általa kifejlesztett erdőtipológia nyomdokain haladnak.

GEREVICH LÁSZLÓ

a régészet kiváló művelője. Művészeti és régészeti tanulmányokban a kulturális jelenségeket gazdasági és társadalomtörténeti okokra igyekeznek visszavezetni. Ez a metodika annál közelebb áll hozzá, mert megoldásainál egyformán használja a régészeti, művészettörténeti, történeti diszciplínákat, együttes alkalmazásuk metodikailag és tartalmilag a marxista szemléletű középkori régészet alapjait rakta le.

HAJDU PÉTER

a magyarországi uráli finnugor nyelvtudomány kiemelkedő művelője. Eredményeit külföldön is elismerik. Munkássága az uráli finnugor nyelvtudomány terén nemzetközi tekintélyre tett szert.

HARMATTA JÁNOS

a klasszika filológia kiváló művelője. Széles körű tudományos munkássága, amely Hérodotosz-kutatásából nőtt ki, szervesen komplex kutatómódszerekkel párosult. A társadalmi mozgatóerők feltárására irányuló törekvéseit materialista történelemszemlélete támogatja.

JÁNOSY ANDOR

a növénynevelés kiváló művelője, az ő nevéhez fűződik az Országos Fajtaminősítő Intézet megszervezése. Első igazgatójaként az intézet szakmai tevékenységét igen magas, nemzetközileg elismert szintre emelte és több ország számára példaképpel szolgált. Különösen kimagasló eredményeket ért el a magyar lucerna tájfajták begyűjtése és értékelése terén. A szántóföldi herefélékkel kapcsolatos agrobotanikai kutatás, is jelentősek és a gyakorlat számára is hasznosak. A hazai búzatermesztés és nevelés egyik legkiválóbb ismerője, művelője,

KÉZDI ÁRPÁD

a geotechnika és a talajfizika kiváló művelője. Kutatómunkájában az utóbbi időben főleg a földet megtámasztó szerkezetek stabilitásával, rézsűk állóképességével és szemszcsé közegek új általános elméletével foglalkozott. Mint elismert tudóst több külföldi egyetem meghívta vendéglátás megváltására, számos nemzetközi konferencián volt felkért előadó.

KIRÁLY ISTVÁN

az ELTE magyar irodalomtörténeti tanszékének vezető tanára, aki az úttörő érdemét mondhatja magának: Lukács György és Révai József munkásságának eredményeire támaszkodva, egyik megalapozója a hazai marxista irodalomtudománynak; amelyben az irodalomtudós, a pedagógus, a kritikus posztján dolgozva ugyanegy cél vonzásában él: a haladó nemzeti hagyományokkal összeforrt szocialista társadalom szellemiségének gazdagításán fáradozik,

KNOLL JÓZSEF

két évtizede intenzíven és eredményesen foglalkozik pszichofarmakológiai kutatásokkal. Személye körül tudományos iskola körvonalai vannak kibontakozóban. Tudományos munkásságának hazai reflexiójára jellemző, hogy fiatal kora ellenére rövid idő alatt a magyar farmakológiai tudomány és gyógyszerkutatás elismert egyéniségévé vált.

KURNIK ERNŐ

tudományos munkássága az alkalmazott biológia körébe vág, egyik legeredményesebb növénynevelőnk. 18 államilag minősített új növényfajtát állított elő. Különösen eredményes volt napraforgó szője és takarmányborsó nevelése. Fajtái országosan elterjedtek,

LAPIS KÁROLY

az orvostudományok doktora, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem I. sz. Kóronctani Intézetének tanszékvezető tanára, a kóronctan kiváló művelője,

LEMPERT KÁROLY

a szerves kémia kiváló művelője, akinek néhány szabadal-

ma arról tanúskodik, hogy kutatásainak eredményeit a gyógyszeripar gyakorlatilag is értékesíteni tudja. Komoly iskolája van: kutatásába számos oktatót, kutatót és vegyészmérnök-hallgatót vont be.

MÁRTA FERENC

a reakciókinetika tudományok elismert művelője. Különösen kiemelkedő eredményeket ért el a gáz- és a folyadékfázisban lejátszódó reakciók katalízisének és inhibíciójának vizsgálata területén.

MARX GYÖRGY

számos elméleti fizikai kollektivum és nemzetközi konferencia szervezője volt. Az utóbbi években a kozmikus röntgenforrások felfedezésével igen aktuális téma lett a neutroncsillagok fizikája. Marx ehhez a kérdéshez is igen természetesen szól hozzá. Több asztro-nautikai tárgyú cikket írt, igen szellemes elgondolásokkal, különösen a fotonrakétákkal kapcsolatban. Csillagászati munkássága a legmodernebb és legérdekesebb problémákra terjed ki,

PROHÁSZKA JÁNOS

a fémfizika-fémten kiváló szakértője. Szilárd fémekben végbemenő diffúziós folyamatok, idegen atomok mozgása alakította fémek újrakristályosításakor, a ráccszerkezet és a maradó alakváltozás mechanizmusait között fennálló összefüggéseket e területen nemzetközileg is elismert munkásságot végzett,

STEFANOVITS PÁL

a talajképzés kiváló szakembere. Tudományos munkássága a talajtan széles körét öleli fel. Jelentősen gyarapította a talajtípusra vonatkozó ismereteinket. Továbbfejlesztette a talajosztályozás rendszerét és eközben több új vizsgálati és értékelési módszert dolgozott ki, illetve honosított meg,

SZABÓ JÁNOS

a tartószerkezetek elmélete és mechanikája kiváló művelője. Tudományos eredményeit nemcsak az elméleti fejlesztés, hanem a gyakorlat és az egyetemi oktatás terén is igen sokrétűen érvényesíti. Magyar és idegen nyelven megjelent publikációi, előadásai külföldön is elismerést szereztek. Egyik lelkes és következetes egyénisége a kibernetikai módszerek hazai alkalmazása kiépítésének és gyakorlati megvalósításának,

SZÁNTAY CSABA

a szerves kémiai tárgyú kutatómunkában a kezdő lépéseket Zemplén Géza és Mester László irányítása mellett a szénhidrátok területén tette meg, majd Beke Dénes munkatársaként a narkotin alkaloid kémiájával kezdett foglalkozni. Ennek a több munkatárssal végzett kutatómunkának nemzetközileg is elismert eredménye a narkotin hidrolizis termékének, a kotarinnak és ezzel analóg gyűrűs

2-hidroxitercier-aminoknak helyes szerkezeti értelmezése,

SZAUDEK JÓZSEF

tudósi arcképéhez elválaszthatatlanul hozzátartozik a tanár, a nevelő. A magyar irodalomtörténet legigényesebb, leghatékonyabb és joggal legnépszerűbb oktatóinak egyike. Keze alól, pesti és szegedi egyetemi oktatómunkája jóvoltából szakemberek sora indult útjára, akik elismerést szereztek,

SZENDY KÁROLY

a villamos erőművek és hálózatok kiváló szakértője. Munkaterületével kapcsolatban nagy értékű, magas színvonalú tudományos irodalmi munkásságot fejtett ki. Munkásságának rendkívül fontos vonása a magas elméleti színvonalon álló tudományos tevékenység és ennek gyakorlati alkalmazása,

TARJÁN IMRE

a szilárdtestfizika kiváló művelője, akinek tudományos munkássága igen széles körű és jelentős. Az évek során intenzíven, sok esetben kezdeményezőleg vett részt közéletünk, illetve kultúrpolitikánk érdekeit érintő, időszerű feladatok ellátásában,

TÉTENYI PÁL

megbízható kinetika módszert dolgozott ki a radioaktív nyomjelzés technikájának bevonásával kemizorációs kötéserőségeket meghatározására. Mint az Izotóptétezt igazgatója, kimagasló tudományos vezető munkát végez. Az intézet teljes harmadában fog össze egy termékeny kutatógárdát, amely igen eredményesen működik egyrészt az izotópkalkulációk, másrészt a radiokémiai alapvetések terén,

TUDÓS FERENC

a makromolekuláris kémiát műveli. A gyökös polimerizáció kinetikájának és mechanizmusának teljesen eredeti interpretálása számos új és nemzetközileg elismert eredményhez vezetett. Jóllehet kutatómunkássága alapvető jellegű, mégis számos ponton kapcsolódik a műanyagiparhoz. Ezt az általa vezetett kutatóegyesület szabadalmi és ipari jellegű kutatásai is igazolják,

WELTNER ANDOR

önálló tudományos munkáját koncepciót dolgozott ki. „A szocialista munkajogviszony és az üzemi demokrácia” címen doktori disszertációjában, amely 1961-ben került megvédésre, olyan tételre fejtett ki, amelyek valótársítását a gazdaságirányítás reformja érlelte meg.

ZSIGMOND LÁSZLÓ

az egyetemes történet kiváló művelője. Széles körű kutatásai főképpen az újabb és a legújabbkori német, francia és amerikai történet problémáira irányulnak és a gazdaságpolitika külpolitikai és ideológiai területét egyaránt érintik,

Rendes tagok

CSANÁDI GYÖRGY

kiterjedt kutatómunkát végzett a vasúti üzem tudományos továbbfejlesztésével párhuzamosan a közlekedés valamennyi ágazatában. A szocialista országok vasutainak együttműködési szervezete a közlekedéspolitikai tudományos alapjaira tett elvi megállapításait megvitatta és további munkájában irányadónak elfogadta. Döntő része volt a magyar közlekedéspolitikai koncepciójának kidolgozásában,

EGYED LÁSZLÓ

kutatásai elsősorban a dinamikus földmodell továbbfejlesztésére irányultak. A geofizika, a szeizmológia kiváló művelője. Elindította Magyarországon a paleomágneses vizsgálatokat és a gravitációs állandó új meghatározására irányuló munkákat. Nevéhez fűződik a Nemzetközi Nyugodt Nap éve magyarországi munkáinak megindítása és hazánkban az űrkutatási munkák összefogása,

FEJES TÓTH LÁSZLÓ

jelentős eredményeket ért el a geometriai kutatásokban, valamint az analízis terén. Külföldön mint a magyar újszkrét-geometriai iskola vezetőjét tartják számon, aki tudományágának nemzetközileg is elismert művelője. Több mint másfél száz tudományos dolgozatot jelentetett meg,

FÜLDI ZOLTÁN

fél évszázadot töltött a Chinoin Gyógyszergyárban és jelentős érdemeket szerzett gyógyszeriparunk fejlesztésében. Számos szintetikus gyógyszer gyártásának eljárását dolgozta ki és új, szintetikus előállítható gyógyhatású vegyületeket fedezett fel. Eljárásai, amelyek munkatársával együtt 80 szabadalomban fektetett le, döntően hozzájárultak a magyar gyógyszeripar megalapozásához,

HADROVICS LÁSZLÓ

a nagy múltú magyar szlavisztika legkiválóbb képviselője. Mint lexikográfus is igen jelentős szolgálatokat tett az egész magyar művelődésnek, horvát-magyar és magyar-horvát szótárával, valamint a Gáldi Lászlóval együtt készített magyar-orosz és orosz-magyar szótárakkal.

KERPÉL-FRÓNISY ÖDÖN

nemzetközli tekintélyű gyermekgyógyász. Gazdag eredményeket mondhat magának, az elmúlt két évtizedben, tudományos társaságok egész sora választotta tagjává. Tudományos munkássága a 6- és víz-háztartás, a csecsemőkori béluhurutok és toxikózis, sorvadás, vesebetegségek, valamint

az újszülött kor problémáin túl a fejlődő szervezet élet-és kórtanának különböző kérdéseire terjed ki,

KOVÁCS K. PÁL

az erősáramú elektrotechnika kiváló művelője, energetikai, energiagazdálkodási és automatizálási kérdésekben az egyik legismertebb, nemzetközli híru magyar tudós. Jelentős iskolát alapított a korszerű elektrotechnikai módszerek területén,

LAKÓ GYÖRGY

a finnugor nyelvészet kiváló művelője. Példamutató munkát végzett szókincsünk finnugor rétegének kutatásában. „A magyar szókészlet finnugor elemei” című etimológiai szótára a felszabadulás utáni nyelvtudományok egyik nagy vállalkozása. Politikai és tudománytörténeti munkássága is jelentős.

LÁNG GÉZA

a növénytermesztési és a talajtermelékenység növelésére irányuló kutatások kiváló művelője, egyik kezdeményezője volt a hazai műtrágyafelhasználás gyorsabb ütemű növelésének. Növénytermesztés című, nemzetközli viszonylatban is jelentős könyvében foglalta össze a hazai növénytermesztési tapasztalatokat és kutatási eredményeket.

MÁTHÉ IMRE

a természetes gyepek, rét- és legelőterületek korszerű növényökológiai kutatása, valamint a Mátra- és a Karancsvidék vegetációjának kutatása

Levelező tagok

ADÁM GYÖRGY

az ember- és az állatélettan kiváló művelője. Tudományos működésében jelentős szakasz a tanulási és emlékezési mechanizmusok kutatása. Az agyvelő elektromos aktivitásának változásán alapuló elemi feltételes reflexmodellt dolgozott ki, amelynek felhasználásával a tanulás és az emlénytörőgítés néhány alapjelenségét tisztázta. Valószínűsítette, hogy elemi tanulási és emlékezési folyamat izoláltan vizsgálható neuronok szintjén is létrejöhet.

BÁLINT PÉTER

a vesefiziológiai és kísérleti vesepathológia elismert szakértője, aki elsőként mutatta ki kémiai módszerrel, hogy a plazmafehérjék jól definiált kémiai összetételűek. Vese-fiziológiai és kísérleti vesepathológiai munkásságát mind hazánkban, mind külföldön elismerik.

BARTA GYÖRGY

a földmágnességgel kapcsolatos kutatások kiváló művelője. Nevéhez fűződik a budakeszi és a bajai földmágnességi obszervatórium, valamint a tihanyi obszervatórium megtervezése és működésének megindítása,

BELÁK SÁNDOR

a növénytermesztés kiváló művelője, aki elsőként ismerte fel hazánkban az üzemvezetési szint emelésének nagy jelentőségét. Kezdeményezésére és irányításával indultak meg a mezőgazdasági nagyüzemek vezetési módszereinek továbbfejlesztésére irányuló kutatások. A kutatás szervezése és irányítása terén igen nagy eredményeket ért el. A Délnyugati-Dunántúli Mezőgazdasági Kísérleti Intézet munkájának kifejlesztése nagyrészt az ő tevékenységének eredménye.

BÉLL BÉLA

az aerológia kiváló művelője, munkássága a szabadlégtér globális folyamatainak irányul.

Nemzetközli jelentőségűek a Kárpát-medence hőegyensúlyával kapcsolatos vizsgálatait,

CSÁSZÁR ÁKOS

a valós függvénytan és a topológia kiváló művelője — akinek matematikai vizsgálatait, főleg a valós függvénytan és a halmazelméleti topológia modern problémakörébe vágóak és mindkét témakört igen jelentősen gazdagították,

CSELŐTEI LÁSZLÓ

az öntözési kertészet kiváló művelője. Munkássága új iskolát alapított hazánkban. A zöldsignövények vizigényének megállapításánál ugyanis a biológiai adottságokból kiindulva — egyidejűleg több környezeti tényezőt figyelembe véve — folytatta és folytatja vizsgálatait. Ez a megközelítés teljesen új, s az ő módszerét a szántóföldi növénytermesztés kutatói közül is már többen alkalmazzák. Ez az új irányzat igen nagy jelentőségű az egész öntözési mezőgazdaságának növelése szempontjából mind hazai, mind külföldi vonatkozásban.

FLERKÓ BÉLA

a neuroendokrinológia kiváló művelője. Tudományos munkássága a neuroendokrinológia tárgykörének szaporodás-biológiai aspektusai köré csoportosul, e témakör modern fejlődésének megalapozása körüli alapvető és kezdeményező érdemei nemzetközileg elismertek és kutatási eredményei standard tan- és kézikönyvi adatot képeznek, e tárgykör nemzetközli irodalmában ma talán a legtöbbet idézett szerző,

GÁSPÁR REZSŐ

a kvantumkémia kiváló művelője, tudományos munkássága legfőbb eredményének az általa konstruált univerzális potenciálfüggvényt tartják. Az utánpótlás nevelésében is fontos szerepet vállalt. Munkatársai és tanítványai közül többen szereztek tudományos fokozatot.